

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
PROGRAM AÇMA/KAPATMA, MÜFREDAT OLUŞTURMA VE GÜNCELLEME
YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM
Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve Kapsam

MADDE 1- (1) Bu Yönerge, Gazi Üniversitesinde yürütülen ön lisans, lisans ve lisansüstü diploma programlarında yeni program açılması, kapatılması, bu programların müfredatının oluşturulması ve mevcut programların güncellenmesine ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 2 - (1) Bu Yönerge; Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi, Yükseköğretim Kalite Güvencesi Yönetmeliği, Gazi Üniversitesi Kalite Güvencesi Yönergesi; Yükseköğretim Kurulunun Lisansüstü Eğitim-Öğretim Programı Açılması ve Yürütülmesine Dair İlkeler, Doktora/ Sanatta Yeterlilik Programı Açmak İçin Başvuru Formatı, Yüksek Lisans Programı Açmak İçin Başvuru Formatı, Lisans Programı Açma Ölçütleri, Gazi Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği ve Gazi Üniversitesi Önlisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Yönergede geçen,

a) Akademik birim: Gazi Üniversitesine bağlı enstitü, fakülte, konservatuvar, yüksekokul ve meslek yüksekokulunu,

b) Akademik kurul: İlgili diploma programında eğitim-öğretim görevi yapmakta olan öğretim üyeleri, öğretim görevlileri ve/ veya okutmanlardan oluşan ve ilgili program başkanının başkanlık ettiği kurulu,

c) Alan dışı seçmeli ders: Ön lisans veya lisans diploma programlarında, öğrencinin bilgi, görgü ve genel kültürünü arttırmak amacıyla alabileceği, diğer seçmeli dersler (mesleki/teknik ve mesleki/teknik olmayan) yerine saydıramayacağı ve aldığı başarıları gereken dersi,

ç) Anabilim dalı: Üniversitedeki bölümlerin alt bilim veya uzmanlık alanlarını,

d) Bölüm: Akademik birimlerin alt birimi olarak yapılandırılmış ve aynı yükseköğretim alanında birden fazla eğitim düzeyine veya aynı yükseköğretim alanında aynı düzeyde birden fazla diploma programına sahip eğitim-öğretim, bilimsel araştırma ve uygulama birimini,

e) Ders: Öğrencinin kayıtlı olduğu programdan mezun olabilmesi için başarması gereken; ders kodu atanan zorunlu/ seçmeli öğretim faaliyeti, staj, tez ve müfredatta yer alan her türlü benzeri öğretim faaliyetini,

f) Dersin öğrenim çıktısı: Dersin sonunda öğrencilerin kazanması gereken bilgi, beceri ve davranış yetkinliklerini,

g) İlgili kurul: Gazi Üniversitesine bağlı akademik birim kurulunu,

ğ) İş yükü: Öğrencilerin, hedeflenen yetkinliklere ulaşabilmeleri için ders öncesi, derste ve sonrası tüm teorik ve uygulamalı çalışmaları için harcayacakları zamanı,

h) Kalite Komisyonu: Gazi Üniversitesi Kalite Komisyonunu,

ı) Kredi: Avrupa Kredi Transfer Sistemi'ne (AKTS) göre ilgili programın yer aldığı diploma düzeyi ve alan için Yükseköğretim Kurulu tarafından oluşturulan yükseköğretim yeterlilikler çerçevesinde ilgili diploma programını bitiren öğrencinin kazanacağı bilgi, beceri ve yetkinliklere o dersin katkısını ifade eden, öğrenim kazanımlarıyla açıkça belirlenmiş ders saatleri ile öğrenciler için öngörülen diğer faaliyetler için gerekli çalışma saatleri göz önünde bulundurularak hesaplanan değeri,

i) Mesleki/ teknik seçmeli ders: Öğrencinin kayıtlı olduğu ön lisans veya lisans eğitim-öğretim programında yer alan ve mezuniyet için önerilen belirli dersler/ ders grupları arasından seçerek alınıp başarılması gereken dersi,

j) Mesleki/teknik olmayan seçmeli ders: Öğrencinin ön lisans veya lisans programı yeterliliklerindeki yetkinlikleri kazanması, çevresel sorumlulukların bilincine varması, mesleki karar verme süreçlerinde çok boyutlu düşünüp çeşitli faktörleri dikkate alabilmesi, kayıtlı olduğu program dışındaki disiplinlerden geniş bir yelpazede yararlanabilmesi ve yükseköğretim alanı dışındaki diğer profesyonellerle de sağlam iletişim kurmasını sağlamak amacıyla alıp başarılması gereken dersi,

k) Müfredat: Öğrencinin bir programı takip edebilmesi ve mezun olabilmesi için başarılması gereken dersleri ve diğer koşulları içeren öğretim programını,

l) Eğitim Komisyonu: Gazi Üniversitesi Eğitim Komisyonunu,

m) Önkoşul dersi: Önkoşullu bir dersin alınabilmesi için, başarılması gereken dersi,

n) Önkoşullu ders: Alınabilmesi için önceki yıl/ yarıyıllarda yer alan önkoşul derslerinden bir veya birkaçının başarılması gereken dersi,

o) Program: Tanımlı bir müfredatta göre yürütülen ve ön lisans, lisans ve lisansüstü düzeylerinde diploma derecelerine yönelik uygulanan eğitim-öğretim faaliyetlerini,

ö) Program eğitim komisyonu: Programın öğretim elemanlarından oluşan eğitim komisyonunu,

p) Seçmeli ders: Öğrencinin tabi olduğu müfredatta yer alan ve meslekle ilgili formasyonu tamamlayan, genel kültür ya da farklı ilgi alanlarından alınan dersi,

r) Senato: Gazi Üniversitesi Senatosunu,

s) Üniversite: Gazi Üniversitesini,

ş) YÖK: Yükseköğretim Kurulunu,

t) Zorunlu ders: Müfredatta yer alan ve mezun olabilmek için öğrencinin başarılması gereken dersi,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Program Açma/Kapatma Önerisine İlişkin Esasları

Program açma/ kapatma önerisi

MADDE 4- (1) Akademik birimler önlisans, lisans, tezli yüksek lisans, tezsiz yüksek lisans, doktora/ sanatta yeterlik ve disiplinlerarası lisansüstü programı açma önerisinde bulunabilir. Program açma önerisinde bulunacak akademik birim, öneri dosyasını (Ek 1: Program Açma Önerisi Formu); programın kendi alanında ulusal/ uluslararası akreditasyon sistemi ile Bologna sürecinin temel değerlerine uygun ve dış paydaşların görüşlerini de değerlendirerek aşağıdaki başlıklara göre hazırlar:

a) Program açma talebinin gerekçesi, program hakkındaki genel bilgiler: YÖK tarafından ilgili akademik birim için tespit edilen ilkelere (<http://www.yok.gov.tr/web/guest/egitim-ogretim-dairesi-baskanligi>) dayalı olarak programın amacı, Üniversitenin Stratejik Planında belirlenen stratejik hedeflerine, vizyonuna ve misyonuna uygun (Ek 2: Üniversite Stratejik Planı Hedefleri ile Program Açma Gerekçeleri Arasındaki İlişki), yükseköğretim yeterlilikler çerçevesinde (<http://tyyc.yok.gov.tr/>) belirlenen program yeterlilikleri kapsamında, dünyadaki ve Ülkemizdeki eğitim-öğretim faaliyetleriyle karşılaştırılabilir, akademik birimin bulunduğu coğrafyanın bilimsel, teknik, sosyokültürel ve ekonomik ihtiyaçları ve dış paydaş görüşleri (Ek 3: Paydaş Görüşleri Formu) dikkate alınarak, açılacak program için Üniversitenin mevcut alt yapısı, akademik ve idari kadro yapısı; açılması önerilen programın disiplinlerarası program olması hâlinde yukarıda sayılanlara ek olarak Üniversitede halen yürütülmekte olan diğer yüksek lisans programlarından farkları, mevcut yüksek lisans programlarını zayıflatmadan nasıl yürütüleceği, mevcut imkânlarla ek olarak yeni fiziki alan (sınıf, laboratuvar vb.) gerektirip gerektirmediği, Üniversiteye getireceği ek mali külfet ve bunun nasıl karşılanacağı, programa başlayacak öğrencilerin farklı disiplinlerden gelmesi durumunda bunlara bilimsel hazırlık programı uygulanıp uygulanmayacağı; uygulanacaksa, bu programın ne şekilde düzenleneceği,

b) Program yeterlilikleri: Mesleki ve teknik alanlara göre farklılık gösteren program yeterlilikleri gözetilerek Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi (<http://tyyc.yok.gov.tr/>) ve alana yönelik diğer ulusal/ uluslararası akredite edilmiş kurum ve kuruluşlar ile program misyon ve vizyonlarına uygun akademik veya mesleki program yeterliliklerine göre belirlenmiş program kazanımları,

c) Program yeterlilikleri ile alan yeterlilikleri ilişkisi: Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesini temel alan yeterliliklerinin sağlandığının ve varsa programı akredite eden kurum ve kuruluşların program yeterliliklerinin de sağlandığının gösterilmesi, (Örnek 1a: TYİÇ Program Yeterlilikleri ve Alan Yeterlilikleri Matrisi; Örnek 1b: Kimya Mühendisliği Programı MÜDEK Program Yeterlilikleri)

ç) Mezuniyette kazanılacak derece: Açılması önerilen programdan mezun olacak öğrencilerin alacakları diploma derecesi,

d) Derecenin seviyesi: Önlisans, lisans, tezli yüksek lisans, tezsiz yüksek lisans, doktora/sanatta yeterlik düzeyi,

e) Müfredat: Belirlenmiş program yeterliliklerine ve bu Yönergenin Üçüncü Bölümündeki kriterlere göre hazırlanan öğretim programı,

f) Müfredattaki derslerin öğrenim çıktıları ile program yeterlilikleri ilişkisi: Belirlenen program yeterliliklerine göre oluşturulan müfredattaki her bir dersin kazanımlarıyla program yeterliliklerinin ilişkisi,

g) Ders tanımlama formu: Bu Yönergenin 6 ıncı maddesinin birinci fıkrasına göre hazırlanan müfredatta bulunan tüm derslerin Ek 7'deki formata uygun bilgileri,

ğ) Üst dereceye geçiş bilgileri: Öğrencinin açılması önerilen programdan mezun olduktan sonra bir üst eğitim düzeyine geçişine ilişkin bilgileri içerecek şekilde düzenlenir.

(2) Akademik birimler, YÖK tarafından ilgili akademik birim için belirlenen ilkelere (<http://www.yok.gov.tr/web/guest/egitim-ogretim-dairesi-baskanligi>) dayalı olarak programın amacına, Üniversitenin Stratejik Planında belirlenen stratejik hedeflerine, vizyonuna ve misyonuna uygun olmayan, yükseköğretim yeterlilikler (<http://tyyc.yok.gov.tr/>) çerçevesinde belirlenen program yeterliliklerini sağlamayan, birden fazla programda aynı temel alan yeterliliklerini barındıran, dünyadaki ve Ülkemizdeki eğitim-öğretim faaliyetleriyle karşılaştırılabilir olmayan program için, akademik birimin bulunduğu coğrafyanın bilimsel, teknik, sosyokültürel ve ekonomik ihtiyaçları ve dış paydaş görüşlerini dikkate alarak, kapatma/birleştirme başvurusunda bulunabilirler.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Müfredatın Oluşturulması ve Derslerin Planlanması

Müfredatın Oluşturulması

MADDE 5- (1) Müfredat, alana özgü belirlenmiş program yeterliliklerini kazandırmaya yönelik mesleki/ teknik dersler, mesleki/ teknik seçmeli dersler, mesleki/teknik olmayan seçmeli dersler veya alan dışı seçmeli dersleri içerir. (Ek 4: Tam Müfredat Formu)

(2) Dış paydaş görüşleri (Ek 3) değerlendirilerek program açma gerekçelerini ve program yeterliliklerine ulaşmayı sağlayacak bir müfredat oluşturulur. Bir programın müfredatı oluşturulurken aşağıda belirtilen esaslara göre düzenleme yapılır:

a) Önlisans programları en az 120, lisans programları en az 240, tezsiz yüksek lisans programları en az 90, tezli yüksek lisans programları en az 120 ve doktora/sanatta yeterlilik programları en az 240 kredi olmalıdır. Burada belirtilen krediler öğrencilerin mezun olması için sağlaması gereken minimum kredilerdir.

b) Müfredat oluşturulurken bir eğitim-öğretim yılındaki derslerin kredi toplamı 60'ı geçemez.

c) Oluşturulacak müfredat; temel alan eğitimi, mesleki/teknik seçmeli, mesleki/ teknik olmayan seçmeli ve alan dışı seçmeli dersleri içerecek biçimde hazırlanmalıdır.

ç) Müfredattaki temel alan mesleki/ teknik derslerinin toplam kredisi, müfredatın toplam kredisinin %60'ından az olamaz.

d) Müfredattaki seçmeli derslerin toplam kredisi, müfredatın içeriğine bağlı olarak toplam kredinin %10'u ile %40'ı arasında olur.

e) Temel alan ortak zorunlu derslerinin müfredatı oluşturulurken programın ilgili akademik kurulu tarafından dersin öğrenim çıktıları belirlenmeli; ilgili dersler farklı öğretim programına ait ise ders öğrenim çıktıları çerçevesinde ders içerikleri oluşturulur ve dersin kredisi tespit edilir.

f) Herbir seçmeli ders grubu altında yer alan tüm derslerin öğrenim çıktıları ve kredileri aynı olmalı, seçmeli dersler genel adı ile müfredatta yer almalı, alınması gereken yarıyılar gösterilmeli ve seçmeli ders grubu listesi ekte verildiği gibi sunulur. (Ek 5: Seçmeli Ders Grubu Formu)

g) Seçmeli ders grupları oluşturulurken grup altında yer alacak seçmeli dersler, her bir seçmeli ders grubu için ayrı ayrı düzenlenir.

ğ) Müfredatta yer alacak seçmeli ders gruplarında alan dışı olarak belirlenen seçmeli dersler, müfredatta üniversite seçmeli dersi olarak gösterilir ve üniversite seçmeli ders havuzunda yer alır.

h) Müfredatta yer alacak mesleki/teknik seçmeli ders gruplarında en az bir derse akademik birimin seçmeli ders grubunda yer verilir.

ı) Müfredatta ön koşullu dersler varsa, ön koşul dersleri ve diğer koşullar detaylı şekilde belirtilir.

i) Müfredatta yer alacak dersin niteliğine göre devam kriteri ve devam kriterinin değerlendirilmesi sağlanır.

j) Müfredat İngilizce olarak da hazırlanır.

k) Staj uygulamaları yaz aylarında ve/ veya yarıyıl tatilinde olabileceği gibi yarıyıl içinde olacak şekilde de düzenlenebilir. Yarıyıl içi staj uygulamaları yarı/ tam zamanlı olarak yürütülebilir. Seminer, uygulama, klinik uygulama, klinik çalışması, işyeri eğitimi, atölye çalışması, laboratuvar çalışması ve inceleme gibi derslerin kredisi yarıyıl içinde tanımlanır.

l) Belirlenen program yeterliliklerine göre oluşturulan müfredattaki her bir dersin öğrenim çıktıları ile program yeterliliklerinin ilişkisinin sağlandığını gösterecek şekilde Ek 6: Ders Öğrenim Çıktıları ile Program Yeterlilikleri Arasındaki İlişki formu düzenlenir.

Derslerin Planlanması

MADDE 6– (1) Üniversitede verilmesi planlanan tüm derslerin (Ek 7) Ders Tanımlama Formu aşağıdaki bilgilerden oluşur:

a) Program kodu: Dersler ait oldukları temel alanın program kodlarıyla açılır. Program kodları belirlenirken Doçentlik Sınav Alanları esas alınır. Doçentlik Sınav Alanlarında yer almayan bir program kodu Senato kararı ile kullanılabilir. Her derse ayrı bir program kodu verilmez. Aynı alanda eğitim-öğretim veren aynı ya da farklı akademik birimlerdeki programlara ayrı kod verilmez. Program kodları en az iki en fazla dört harften oluşur. Program dersleri hangi dilde eğitim veriliyorsa program kodu programın o dildeki adını çağrıştırmalıdır. Bir program koduna ait derslerin açılması, yürütülmesi ve kapatılmasıyla ilgili çalışmalar programın akademik kurulu tarafından yapılır.

b) Ders kodu: Dersin kodu, programın adına ilişkin program kodu ile takip eden üç haneli sayıdan oluşur. Ders kodu büyük harfler ile yazılmalıdır. Üç haneli sayının soldan ilk rakamı dersin ders programında bulunduğu sınıfı; sağdan ilk rakamı ise dersin ders programında bulunduğu yarıyılı gösterir. Güz döneminde verilen dersler için sağdan ilk rakam tek, bahar döneminde verilen dersler için çifttir. Programın müfredatında zorunlu olan ancak eğitim-öğretim alanı farklı derslerin harf bölümü, içeriği ve kredisi dersi verecek program tarafından belirlenir. Yıllık açılan derslerin ders kodunun sayı bölümünün son rakamı sıfır olarak kodlanır. Yeni dersler için ders kodları oluşturulurken daha önce kullanılmayan kodlar kullanılır. Kullanılmayan üç haneli sayının kalmadığı durumlarda dört haneli sayı kullanılabilir. Bu durumda da, soldan ilk ve sağdan ilk rakam için yukarıdaki esaslar geçerlidir. Alan dışı, mesleki /teknik ve mesleki/ teknik olmayan seçmeli dersler, sadece müfredatta kodsuz ismiyle geçer. Seçmeli derslerin hangi dersler olduğu ve hangi akademik birimlerden alınacağı derslerin kodlarından anlaşılabilir olmalıdır. Alan dışı seçmeli ve mesleki/ teknik olmayan seçmeli ders grubu üniversite ve/ veya akademik birim ders havuzlarında yer alabilir.

c) Ders adı: Ders adı belirlenirken ayrıntıdan veya sıra dışılıktan kaçınılır. Ders adı olabildiğince diğer yükseköğretim kurumlarında yaygın olarak kullanılan adlardan seçilir. Seçmeli derslerin türü mesleki/ teknik, mesleki/ teknik olmayan ve alan dışı olarak tanımlanır; ancak alınan ders adı ile not izleme belgesine işlenir.

ç) Ders katalog tanımı (içeriği): Dersin temel amacı ile bu dersi almakla elde edilecek olan teorik bilgi, kazanım ve yetkinlikleri içerir. Bir dersin içeriği başka bir dersin içeriği ile aynı veya benzer olamaz.

d) Dersin kaynakları: Her ders için en az üç kaynak belirtilir. İlk kaynak dersin temel ders kitabı olarak, diğer kaynaklar yardımcı kaynak olarak tanımlanır ve dersi verecek olan öğretim eleman(lar)ının ortak kararıyla belirlenerek ilgili akademik kurul tarafından onaylanır. Temel ders kitabı birden fazla olabilir. Temel ders kitabı, dersin kazanımlarını sağlamaya yardımcı olacak düzeyde seçilir.

e) Ders kredisi: Dersin kredisi, her bir ders öğrenme çıktılarını sağlayacak teorik ders, seminer, uygulama, klinik uygulama, klinik çalışması, atölye çalışması, laboratuvar çalışması ve inceleme, araştırma gezisi, ödev, bireysel çalışma, meslekî beceri uygulamaları, probleme dayalı öğretim, kanıta dayalı uygulamalar, iletişim becerileri, sınava hazırlanma, kütüphane çalışmaları, proje gibi diğer etkinliklerden oluşur. Dersin kredisi hesaplanırken haftalık ders programları temel alınır. Bir dersin kredisi Gazi Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği ile Gazi Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği hükümlerince belirlenir. Öğrencinin öğretim faaliyetleri için harcadığı yirmi beş (25) saatlik zaman bir (1) krediye karşılık gelir.

f) Dersin önkoşulu: Bir dersin önkoşulu, öğrencinin bir dersi takip edebilmesi için gerekli bilgi ve yetenek altyapısını hazırlayan ve daha önce alınmış olması gereken, aksi halde başarısızlığın kaçınılmaz olacağı derstir. Önkoşul olan dersin yazılması gerekir.

g) Dersin türü: Dersin türü, bu Yönergenin 5 inci maddesinin birinci fıkrasındaki ders türlerine göre tanımlanır.

ğ) Dersin verildiği dil: Dersin verildiği dil belirtilir. Ders hangi dilde veriliyorsa program kodu ve dersin adı da o dilde tanımlanır.

h) Dersin amacı ve hedefi: Dersin amacı, program yeterliliklerine ve dersin içeriğine bağlı olarak öğretmenin kazandırmayı hedeflediği unsurlardır ve genellikle öğretmenin bakış açısından, dersin genel içeriğini ve yönünü belirtmek üzere yazılır. Bir dersin amacı öğretme niyetinin genel bir ifadesidir. Dersin hedefi ise öğretme niyetinin özel bir ifadesi olup öğretmenin bir derste veya öğrenme bloğunda işleyeceği alanlardan bir tanesini gösterir.

ı) Dersin öğrenim çıktıları: Dersin öğrenim çıktıları, öğrencinin almış olduğu dersin sonunda, belirlenmiş program yeterliliklerinden hangilerinin kazandırılması gerektiği ve öğrenciye kazandırılması beklenen bilgi, beceri ve yetkinlikleri tanımlar.

i) Dersin veriliş biçimi: Dersin nasıl, nerede, hangi yöntemle verileceği tanımlanır.

j) Öğretim faaliyetleri: Öğrenim çıktılarına ulaşabilmek için yapılacak faaliyetleri ifade eder. Bu faaliyetler derse katılımı, seminer, bağımsız çalışmalar, ders için gerekli dokümanları toplama, seçme, okuma ve çalışma, yazılı/sözlü sunum, sınavlar, laboratuvar çalışması, makale yazma vb. öğretim faaliyetleridir. Bunların sayısı ve niteliği tanımlanır.

k) Değerlendirme ölçütü: Program kazanımları doğrultusunda belirlenen dersin amaç ve hedeflerinin ölçülmesini sağlar. Değerlendirme ölçütünde, öğretim yöntemlerinin ders başarı notuna hangi oranlarda yansıtılacağı belirtilir.

l) Dersin iş yükü: Dersin iş yükü öğrencilerin, hedeflenen yetkinliklere ulaşabilmeleri için ders öncesi, derste ve ders sonrası tüm teorik ve uygulamalı çalışmaları için harcayacakları zamana dayalı kredi belirlenir.

m) Ders çıktılarının program çıktılarına katkı düzeyleri: Her ders bütün program yeterliliklerini sağlayamayacağı gibi aynı oranda da yeterlilik sağlayamayacaktır. Bu sebeple hangi program yeterliliklerinin hangi oranda katkı sağlayacağı belirtilir.

n) Dersin, şubeler hâlinde verilmesi durumunda dersin kazanımları, öğretim yöntemleri ve faaliyetleri ile değerlendirme ölçütlerine dersi veren tüm öğretim elemanlarınca karar verilir ve ders tanımlama formunda dersi veren tüm öğretim elemanlarının adları bulunur.

o) Ders planlaması, dersi veren öğretim elemanlarınca ortak kararlarla hazırlanır ve programın ilgili akademik kurulunun kararıyla onaylanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Program Önerilerinin Karara Bağlanması

Program Açma Önerilerinin Karara Bağlanması

MADDE 7- (1) Bu Yönergenin 4 üncü, 5 inci ve 6 ıncı maddeleri uyarınca ilgili programın akademik kurulu/kurulları tarafından hazırlanan program açma önerisi, akademik birimin ilgili kurulunun olumlu bulması hâlinde, Eğitim Komisyonuna gönderilir. Program açma önerisi, Eğitim Komisyonunun hazırlayacağı ön inceleme raporuyla birlikte Senatoya sunulur.

(2) Eğitim Komisyonu, bu Yönergeye uygunluk bakımından olumlu görüş vermediği program açma önerilerini yeniden düzenlenmesi amacıyla gerekçeli olarak iade eder.

(3) Eğitim Komisyonunun olumlu ön inceleme raporu alan program açma önerisi hakkında Senato onayı alınırsa aşağıdaki bilgileri içeren program dosyası, YÖK'e sunulur:

a) Senato kararı

b) Kurulması istenen programa ilişkin gerekçe,

c) İstenen programın yurtiçinde örneğinin bulunmaması durumunda yurtdışı örneklerinin hangi üniversiteler bünyesinde olduğu ve bunların programlarına ilişkin belgeler.

(4) Program açma önerileri, her Aralık ayının son iş gününe kadar Rektörlüğe gönderilir. İstisnai durumlara ilişkin takdir yetkisi Rektöre aittir.

(5) Program kapatma önerileri, Eğitim Komisyonunun hazırlayacağı ön inceleme raporuyla birlikte Senatoya sunulur.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Müfredat Güncelleme Esasları

Müfredat Güncelleme

MADDE 8- (1) Mevcut müfredatın program yeterliliklerini sağlayıp sağlamadığı her eğitim-öğretim yılı sonunda değerlendirilir. Tüm programlar, üç eğitim-öğretim yılı sonunda yıllık değerlendirmelerini gözden geçirir. Bu gözden geçirme süreci sonunda; dış paydaşların görüşleri (Ek 3), varsa akreditasyon kuruluşlarının esaslarındaki değişiklikler ve Kalite Komisyonunca belirlenen esaslara dayalı olarak program müfredatında güncelleme yapılır. Program eğitim komisyonu, programın sürekli gelişimini sağlayacak şekilde müfredat değişikliği önerilerinde bulunur.

(2) Müfredat güncellemesi kapsamına giren işlemler; derslerin yarıyıllarının değiştirilmesi, ders kredisinin değiştirilmesi, ders birleştirme, ders ayırma, öğretim yöntemleri ve faaliyetlerinin değiştirilmesidir.

(3) Müfredat güncellemesi, iş yükü değişikliğine dayalı olarak yapılır. Bu şekilde yapılan güncellemeler ders kredisini doğrudan etkileyeceğinden programın tüm müfredatının gözden geçirilmesi gerekir.

(4) Program müfredatının gözden geçirilmesi sırasında derslerin yarıyıllarının değiştirilmesini gerektiriyorsa; değişikliğine neden olan gerekçeler açıkça belirtilir. Bir yıl 60 kredi olacağından; değişikliğin yapıldığı yıl/ yarıyılların kredi toplamları kontrol edilir.

(5) Dersin öğrenim çıktılarının değiştirilmesi sonucu uygulanan öğretim yöntemleri ve faaliyetlerinin azaltılması/ arttırılması ve ders içeriğinin düzenlenmesiyle dersin teorik/ uygulamalı olarak verildiği saatin azaltılması/ arttırılması durumunda ders kredisinin değiştirilmesi gerekir. Bu sebeple yeniden iş yükü hesaplaması sunulmalıdır (Ek 9: İş yükü Formu ve Örnek 2: Hesaplanmış İş Yükü Formu)

(6) Yukarıda sayılan hususlar dikkate alınarak zorunlu dersin seçmeli, seçmeli dersin zorunlu ders olarak değiştirilmesi sebebiyle müfredat güncellemesi yapılabilir.

(7) Derste herhangi bir güncelleme yapılması durumunda (dersin kodu, adı, içeriği, öğretim yöntemleri ve faaliyetleri; değerlendirme ölçütleri vb.), dersin hangi derse eşdeğer tutulduğu belirtilmelidir. (Ek 10: Ders Değişikliği Talep Formu)

(8) Seçmeli bir dersin müfredattan kaldırılması gerekiyorsa; söz konusu dersin içinde bulunduğu ders grubunun altında, alternatif ders/ dersler olması şartıyla müfredat güncellemesi yapılabilir.

(9) Derslerin birleştirilmesi gerekiyorsa; söz konusu derslerin yeni bir derse eşdeğerliği yapılır. Eşdeğerliği yapılan dersin kazanımları ve kredisi tutarlı olmalıdır.

(10) Mevcut müfredatta yer alan zorunlu derslerin ders içerikleri güncel koşullar dikkate alınarak değiştirilebilir veya seçmeli derse dönüştürülebilir, ancak zorunlu dersler müfredattan kaldırılamaz.

(11) Önerilecek tüm müfredat güncelleme işlemleri için Ek 4: Tam Müfredat Formu ve Ek 7: Ders Tanımlama Formu yeniden düzenlenmelidir.

Müfredat Güncelleme Önerisinin Karara Bağlanması

MADDE 9- (1) Müfredat güncelleme ile ilgili yapılacak olan tüm işlemler program eğitim komisyonunun önerisi, ilgili akademik kurulun olumlu bulması ve akademik birimin ilgili kurulunun olumlu bulması hâlinde, Eğitim Komisyonuna gönderilir. Müfredat güncelleme önerisi, Eğitim Komisyonunun hazırlayacağı ön inceleme raporuyla birlikte Senatoya sunulur.

(2) Eğitim Komisyonu, bu Yönergeye uygunluk bakımından olumlu görüş vermediği program açma önerilerini, yeniden düzenlenmesi amacıyla gerekçeli olarak iade eder.

(3) Müfredat güncelleme önerileri, üç eğitim-öğretim yılının izlendiği ve yıllık değerlendirmelerin yapıldığı yılın sonunda gözden geçirme raporlarıyla birlikte söz konusu yılın Kasım ayının son iş gününe kadar Rektörlüğe gönderilir. İstisnai durumlara ilişkin takdir yetkisi Rektöre aittir.

ALTINCI BÖLÜM

Mevcut Müfredatta Yeni Ders Açma Esasları

Genel Esaslar

MADDE 10- (1) Yeni ders; ancak program kazanımlarının daha sağlıklı yürütülmesini sağlayacak ve zorunlu derslere destek olacak seçmeli derslerin niteliğini ve niceliğini arttırmak amacıyla açılabilir.

(2) Yeni ders açma işlemi bu Yönergenin derslerin planlanmasına ilişkin 6 ncı maddesi hükümleri uyarınca yapılır.

Yeni Ders Açma Önerilerinin Karara Bağlanması

MADDE 11- (1) Yeni ders açma önerisi, program eğitim komisyonunun önerisi, ilgili akademik kurulun olumlu bulması ve akademik birimin ilgili kurulunun olumlu bulması hâlinde, Eğitim Komisyonuna gönderilir. Müfredat güncelleme önerisi, Eğitim Komisyonunun hazırlayacağı ön inceleme raporuyla birlikte Senatoya sunulur.

(2) Eğitim Komisyonu, bu Yönergeye uygunluk bakımından olumlu görüş vermediği program açma önerilerini, yeniden düzenlenmesi amacıyla gerekçeli olarak iade eder.

(3) Ders açma önerileri, her yıl bir sonraki eğitim-öğretim yılı için Mayıs ayının sonuna kadar Rektörlüğe gönderilir. İstisnai durumlara ilişkin takdir yetkisi Rektöre aittir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Son Hükümler

Hüküm bulunmayan hâller

MADDE 12- (1) Bu Yönergede hüküm bulunmayan hâllerde, Gazi Üniversitesi Önlisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği, Gazi Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği ve ilgili diğer mevzuat hükümleri ile Senato kararlarına göre işlem yapılır.

Yürürlük

MADDE 13- (1) Bu Yönergenin 8 inci ve 9 uncu maddeleri, Gazi Üniversitesi Senatosunun onay tarihinden itibaren bir yıl sonra, diğer maddeleri ise Senatoda kabul edildiği tarihten itibaren yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 14- (1) Bu Yönerge hükümlerini Gazi Üniversitesi Rektörü yürütür.

Programın özelliğine göre YÖK program açma kriterleri incelenerek ek formlar doldurulmalıdır.

Ek 1: Program Açma Önerisi Formu

Gazi Üniversitesi Yeni Program Açma Formu
--

1. Program Bilgisi

Program Adı		Program Kodu	
Akademik Birim		Anabilim Dalı/ Bölüm/ Program	

Eğitim Süresi (Hazırlık Eğitimi Hariç)	☐ 2 Yıl	☐ 4 Yıl	☐ 5 Yıl	☐ 6 Yıl
	☐ Önlisans	☐ Lisans		
	☐ Tezsiz Yüksek Lisans	☐ Tezli Yüksek Lisans		
	☐ Doktora/Sanatta Yeterlilik	☐ Disiplinlerarası		

2. Program Açma Gerekçesi

Gerekçeleri ayrıntılı olarak belirtiniz. Program yeterliliklerini ve program yeterlilikleri ile alan yeterlilikleri ilişkisini (Örnek 1a ve varsa 1b) burada sununuz.

--

Uygulamanın ilk yapılacağı eğitim-öğretim yılı		Öngörülen öğrenci sayısı		Üst Dereceye Geçiş Bilgisi	
--	--	--------------------------	--	----------------------------	--

3. Kaynak ve Gider Analizi

a. İnsan Kaynakları

Bölüm/ Anabilim Dalının mevcut teknik ve akademik personel mevcudu ile önerilen programın açılması hâlinde istihdam edilmesi gereken personel sayısını yazınız.

Mevcut Personel Sayıları		Programın Açılması Hâlinde İstihdam Edilmesi Gerekecek Personel Sayıları	
Öğretim üyesi		Öğretim üyesi	
Okutman		Okutman	
Öğretim görevlisi		Öğretim görevlisi	
Araştırma görevlisi		Araştırma görevlisi	
Uzman		Uzman	
Teknik personel		Teknik personel	
İdari personel		İdari personel	
Diğer		Diğer	

b. Özgeçmiş Formları

Akademik birimde görev yapan tüm öğretim elemanlarının özgeçmişleri eklenecektir.

ÖZGEÇMİŞ (ÖRNEK FORMAT)

1. Adı Soyadı :
2. Doğum Tarihi :
3. Unvanı :
4. Öğrenim Durumu :
5. Çalıştığı Kurum :

Derece	Alan	Üniversite		
Lisans				
Y. Lisans				
Doktora/Sanatta Yeterlilik				

6. Akademik Unvanlar

- Yardımcı Doçentlik Tarihi :
Doçentlik Tarihi :
Profesörlük Tarihi :

7. Yönetilen Yüksek Lisans ve Doktora/Sanatta Yeterlilik Tezleri

- 6.1. Yüksek Lisans Tezleri
6.2. Doktora/Sanatta Yeterlilik Tezleri

8. Yayınlar

- 8.1. Uluslararası hakemli dergilerde yayınlanan makaleler (SCI, SSCI, Arts and Humanities)
8.2. Uluslararası diğer hakemli dergilerde yayınlanan makaleler
8.3. Uluslararası bilimsel toplantılarda sunulan ve bildiri kitabında basılan bildiriler
8.4. Yazılan uluslararası kitaplar veya kitaplarda bölümler
8.5. Ulusal hakemli dergilerde yayınlanan makaleler
8.6. Ulusal bilimsel toplantılarda sunulan ve bildiri kitabında basılan bildiriler
8.7. Diğer yayınlar

9. Projeler

10. İdari Görevler

11. Bilimsel ve Mesleki Kuruluşlara Üyelikler

12. Ödüller

13. Son iki yılda verdiğiniz lisans ve lisansüstü düzeydeki dersler için aşağıdaki tabloyu doldurunuz.

Akademik Yıl	Dönem	Dersin Adı	Haftalık Saati		Öğrenci Sayısı
			Teorik	Uygulama	
	Güz				
	İlkbahar				
	Güz				
	İlkbahar				

Not: Açılmışsa, yaz döneminde verilen dersler de tabloya ilave edilecektir.

c. Fiziki Kaynaklar

Önerilen programı uygulamak için gerekli veya yeterli fiziki kaynakları belirtiniz.

				Eğer "Evet"se tahminî değerler			Eğer "Hayır"sa
				Ölçü (m ²)	Tutar (TL)	İlk kullanım tarihi	Mevcut
Gereken fiziki kaynakları	Yeni bir bina	Evet	Hayır				
	Yeni derslikler	Evet	Hayır				
	Yeni laboratuvarlar	Evet	Hayır				
	Özel ders salonları	Evet	Hayır				
Diğer Açıklamalar							

d. Programın yürütülmesinde yararlanılacak kütüphane kaynakları

				Eğer "Yetersiz"se tahminî değerler		Eğer "Yeterli"yse
				Sayısı	Tutar	Mevcut
Gereken kütüphane kaynakları	Kitap sayısı	Yeterli	Yetersiz			
	Periyodik yayın	Yeterli	Yetersiz			
	Elektronik kaynaklar	Yeterli	Yetersiz			
	Diğer	Yeterli	Yetersiz			
Açıklamalar						

4. Müfredat (Değişik: G.Ü. Senatosunun 21/3/2018 tarihli, 03 sayılı toplantısı, 2018/31 sayılı karar)

a. Tam Müfredat Formu⁽¹⁾

Ders kategorisi için kısaltmaları kullanınız: Ders adı, kredisi, önkoşulları, seçmeli dersler için de her bir kategoriyi ayrıca sıralayınız. Yarıyillar için ayrılmış hücreleri ihtiyaç olduğu kadar çoğaltabilirsiniz.

Ders kodu	Ders Adı ⁽¹⁾	Öğretim Dili ⁽²⁾	Kategori (Kredi (AKTS)) ⁽³⁾			
			Temel Bilim Eğitimi ⁽⁴⁾	Mesleki/ Teknik Dersler	Mesleki/ Teknik Seçmeli Dersler	Diğer ⁽⁵⁾
1. Yarıyıl						
2. Yarıyıl						
3. Yarıyıl						
4. Yarıyıl						
a						
5. Yarıyıl						
6. Yarıyıl						

7. Yarıyıl						
8. Yarıyıl						
PROGRAMDAKİ KATEGORİ TOPLAMLARI						
Mezuniyet için Toplam Kredi/AKTS						
TOPLAMLARIN GENEL TOPLAMDAKİ YÜZDESİ						
Topamlar bu satırlardan en az birini sağlamalıdır. ⁽⁶⁾	En düşük kredi/AKTS kredisi					
	En düşük yüzde		% 60		% 10 ⁽⁷⁾	

Notlar:

- (1) Öğretim yabancı dille veriliyorsa, formu hem Türkçe, hem öğretimin verildiği dille yazınız.
- (2) Öğretim dilini yazınız.
- (3) Bir ders birden fazla kategori ile ilgili ise, dersin toplam kredisi bu kategoriler arasında tam sayılar kullanılarak dağıtılabilir.
- (4) Temel bilimlere örnekler: Yükseköğretim alanına göre Fizik, Kimya, Biyoloji, Yer Bilimleri, Sosyal ve Beşeri Bilimler, İktisadi ve İdari Bilimler, vb.
- (5) Diğer: Tablodaki 3 kategoriye girmeyen konular. Örnekler: Temel bilgisayar kullanımı ve programlama, YÖK 5(ı), teknik olmayan seçmeli, alan dışı seçmeli, vb.
- (6) Topamlar hesaplanırken zorunlu derslerin hepsi, seçmeli derslerin ise, yalnızca eğitim planında yer aldığı sayı kadar kullanılmalıdır.
- (7) Tüm müfredattaki seçmeli derslerin en düşük yüzdesidir.

b. Seçmeli Ders Grubu Tablosu

Yarıyıl	Ders Kodu	Ders Adı	Ders Kategorisi	Kredi				Ön Koşullar
				Teorik	Uygulama	Laboratuvar	Toplam	
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								

5. Müfredattaki Derslerin Dağılımı

Bu Yönergenin 5. maddesinin ikinci fıkrasının ç ve d bentlerine göre doldurulmalıdır.

Dersler	Toplam		Toplam Yüzde	
	Sayı	Kredi (AKTS)	Sayı	Kredi (AKTS)
Tüm dersler				
Üniversite zorunlu dersleri				
Fakülte zorunlu dersleri				
Alan zorunlu dersleri				
Alan seçmeli dersleri				
Üniversite seçmeli dersleri				
Diğer programlar tarafından önerilen dersler				

6. Ders Öğrenim Çıktıları ile Program Yeterlilikleri Arasındaki İlişki

Ölçeklendirme: x: Hiç ....xxxxx: Çok

Dersler	Program Yeterlilikleri					
	PY1	PY2	PY3	PY4	PY5	....
...	x		x			
					xxxxx	
		x				
				xx		
		xxx				
					xxxx	

7. Ders Tanımlama

DERS TANIMLAMA FORMU			
Dersin Kodu ve Adı			
Dersin Yarıyılı			
Dersin Katalog Tanımı (İçeriği)			
Temel Ders Kitabı			
Yardımcı Ders Kitapları			
Dersin Kredisi (AKTS)			
Dersin Önkoşulları (Ders devam zorunlulukları, bu maddede belirtilmelidir.)			
Dersin Türü			
Dersin Öğretim Dili			
Dersin Amacı ve Hedefi			
Dersin Öğrenim Çıktıları	1. 2. 3.		
Dersin Veriliş Biçimi			
Dersin Haftalık Dağılımı	1. Hafta 2. Hafta . .		
Öğretim Faaliyetleri (Burada belirtilen faaliyetler için harcanan zaman krediyi belirleyecektir. Dikkatli doldurulması gerekmektedir.)	Haftalık teorik ders saati Haftalık uygulamalı ders saati Okuma Faaliyetleri İnternette tarama, kütüphane çalışması Materyal tasarlama, uygulama Rapor hazırlama Sunu hazırlama Sunum Ara sınav ve ara sınava hazırlık Final sınavı ve final sınavına hazırlık		
Değerlendirme Ölçütleri		Sayısı	Toplam Katkısı (%)
	Ara sınav		
	Ödev		
	Uygulama		
	Projeler		
	Pratik		
Kısa Sınav			

	Dönemiçi Çalışmaların Yıl İçi Başarıya Oranı (%)						
	Finalin Başarıya Oranı (%)						
	Devam Durumu						
Dersin İş Yüğü	Etkinlik	Toplam Hafta Sayısı	Süre (Haftalık Saat)	Dönem Sonu Toplam İş Yüğü			
	Haftalık teorik ders saati						
	Haftalık uygulamalı ders saati						
	Okuma Faaliyetleri						
	İnternette tarama, kütüphane çalışması						
	Materyal tasarlama, uygulama						
	Rapor hazırlama						
	Sunu hazırlama						
	Sunum						
	Ara sınav ve ara sınav hazırlık						
	Final sınavı ve final sınavına hazırlık						
	Diğer						
	Toplam iş yüğü						
	Toplam iş yüğü/ 25						
Dersin AKTS Kredisi							
Ders Çıktıları ile Program Çıktıları Arasındaki Katkı Düzeyi	No	Program Çıktıları	1	2	3	4	5
	1	PÇ1					
	2	PÇ2					
	3	PÇ3					
	4						
	5						
	6						
	7						
	8						
	9						
	10						
Dersi Verecek Öğretim Eleman(lar)ı ve İletişim Bilgileri	1. Öğretim Elemanlarının Adı-Soyadı E-posta adresi 2. 3.						

Ek 2: Üniversite Stratejik Planı Hedefleri ile Program Açma Gerekçeleri Arasındaki İlişki

Üniversite Stratejik Planında yer alan Hedeflerin Program Açma Gerekçeleri ile ilişkisinin bu formda gösterilmesi gerekmektedir.

Stratejik Plan Hedefleri	Program Açma Gerekçeleri
Hedef No.....	...

Ek 3: Paydaş Görüşleri Formu

Paydaş görüşüne/ görüşlerine ilişkin resmi belgeler bu forma eklenmelidir.

Paydaş Adı	Paydaş Görüşü

Ek 4: Tam Müfredat Formu⁽¹⁾ (Değişik: G.Ü. Senatosunun 21/3/2018 tarihli, 03 sayılı toplantısı, 2018/31 sayılı karar)

Ders kategorisi için kısaltmaları kullanınız: Ders adı, kredisi, önkoşulları, seçmeli dersler için de her bir kategoriyi ayrıca sıralayınız. Yarıyillar için ayrılmış hücreleri ihtiyaç olduğu kadar çoğaltabilirsiniz.

Ders kodu	Ders Adı ⁽¹⁾	Öğretim Dili ⁽²⁾	Kategori (Kredi (AKTS)) ⁽³⁾			
			Temel Bilim Eğitimi ⁽⁴⁾	Mesleki/ Teknik Dersler	Mesleki/ Teknik Seçmeli Dersler	Diğer ⁽⁵⁾
1. Yarıyıl						
2. Yarıyıl						
3. Yarıyıl						
4. Yarıyıl						
5. Yarıyıl						
6. Yarıyıl						

Ek 5: Seçmeli Ders Grubu Formu

Yarıyıl	Ders Kodu	Ders Adı	Ders Kategorisi	Kredi				Ön Koşullar
				Teorik	Uygulama	Laboratuvar	Toplam	
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								

Ek 6: Ders Öğrenim Çıktıları ile Program Yeterlilikleri Arasındaki İlişki

Ölçeklendirme: x: Hiç ....xxxxx: Çok

Dersler	Program Yeterlilikleri					
	PY1	PY2	PY3	PY4	PY5	....
...	x		x			
					xxxxx	
		x				
				xx		
		xxx				
					xxxx	

Ek 7: Ders Tanımlama Formu

DERS TANIMLAMA FORMU			
Dersin Kodu ve Adı			
Dersin Yarıyılı			
Dersin Katalog Tanımı (İçeriği)			
Temel Ders Kitabı			
Yardımcı Ders Kitapları			
Dersin Kredisi (AKTS)			
Dersin Önkoşulları (Ders devam zorunlulukları, bu maddede belirtilmelidir.)			
Dersin Türü			
Dersin Öğretim Dili			
Dersin Amacı ve Hedefi			
Dersin Öğrenim Çıktıları	1. 2. 3.		
Dersin Veriliş Biçimi			
Dersin Haftalık Dağılımı	1. Hafta 2. Hafta . .		
Öğretim Faaliyetleri (Burada belirtilen faaliyetler için harcanan zaman krediyi belirleyecektir. Dikkatli doldurulması gerekmektedir.)	Haftalık teorik ders saati Haftalık uygulamalı ders saati Okuma Faaliyetleri İnternette tarama, kütüphane çalışması Materyal tasarlama, uygulama Rapor hazırlama Sunu hazırlama Sunum Ara sınav ve ara sınava hazırlık Final sınavı ve final sınavına hazırlık		
Değerlendirme Ölçütleri		Sayısı	Toplam Katkısı (%)
	Ara sınav		
	Ödev		
	Uygulama		
	Projeler		
	Pratik		
	Kısa Sınav		
	Dönemiçi Çalışmaların Yıl İçi Başarıya Oranı (%)		
Finalin Başarıya Oranı (%)			

Devam Durumu								
Dersin İş Yüğü	Etkinlik	Toplam Hafta Sayısı	Süre (Haftalık Saat)	Dönem Sonu Toplam İş Yüğü				
	Haftalık teorik ders saati							
	Haftalık uygulamalı ders saati							
	Okuma Faaliyetleri							
	İnternette tarama, kütüphane çalışması							
	Materyal tasarlama, uygulama							
	Rapor hazırlama							
	Sunu hazırlama							
	Sunum							
	Ara sınav ve ara sınava hazırlık							
	Final sınavı ve final sınavına hazırlık							
	Diğer							
	Toplam iş yüğü							
	Toplam iş yüğü/ 25							
	Dersin AKTS Kredisi							
Ders Çıktıları ile Program Çıktıları Arasındaki Katkı Düzeyi	No	Program Çıktıları	1	2	3	4	5	
	1	PÇ1						
	2	PÇ2						
	3	PÇ3						
	4							
	5							
	6							
	7							
	8							
	9							
10								
Dersi Verecek Öğretim Eleman(lar)ı ve İletişim Bilgileri	1. Öğretim Elemanlarının Adı-Soyadı E-posta adresi 2. 3.							

Ek 8: Eğitim Komisyonu Ön İnceleme Raporu

EĞİTİM KOMİSYONU ÖN İNCELEME RAPORU			
Programın Adı			
Eğitim Komisyonuna Geliş Tarihi			Ön İnceleme Tarihi
Başvurunun Türü			
Program Açma:	Program Kapatma:		
Müfredat Güncelleme:	Yeni Ders Açma:		
Ön İnceleme Ölçütleri		Açıklama/ Öneriler	
<i>Şekil şartları</i>			
Öneri, genel formata uygun mu?			
Başvuru, süresi içinde yapılmış mı?			
Kurul onayları tam mı? (Bölüm/program kurulu, akademik birimin ilgili kurulu)			
İlgili kurul onayları tam mı?			
<i>Müfredat</i>			
Programın zorunlu eğitim politikasına uygunluğu (Derslerin kategorileri uygun şekilde belirtilmelidir; ....)			
Genel olarak gerekçelerin uyumu ve alakası (Programın ve akademik birimin bu değişiklikleri neden yapmak istediği detaylı bir şekilde açıklanmak zorundadır. Açıklama şunları içerebilir: Bölümün hedeflerindeki değişiklikler, alandaki değişiklikler, kalite güvence sistemiyle ilişkisi, mezunların nitelikleri göz önünde bulundurularak oluşturulan beklentilerdeki değişiklikler, yeni programın giderebileceği ve eski programda olmayan zayıflıklar.)			
Ders kodunun uygunluğu			
Format ve ders adlarının uygunluğu			
Ders içeriğinin uygunluğu (Açık ve yalın bir dil kullanılıp kullanılmadığı, çakışmayan ders içerikleri vb.)			
Ders kredisinin programın toplam kredisi içerisindeki yüzdesinin uygunluğu			
Ders kredi tanımlarının Üniversitenin eğitim politikalarına uygunluğu			
Toplam mezuniyet kredisinin uygunluğu			
Derslerin dönemlere kabul edilebilir bir şekilde paylaşılmasının uygunluğu			
Uygun ön koşullar			
Ders açmak için gerekli akademik olgunluğa sahiplik			
<i>Akreditasyon</i>			
YÖK'ün belirlediği ilkelere uygunluk			
Akreditasyon kurum/kuruluşlarının ve Üniversitenin gerekliliklerine uygunluk			
<i>Uygulama</i>			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			

Fiziksel kaynakların yeterliliği	
Gerekçeli bütçe ve finansman	
Dönem başlangıcının uygun olup olmadığı	
<i>Ek Açıklamalar</i>	
<i>Ön İnceleme Sonucu</i>	
Şartsız sevk	Düzeltilme önerisi
<i>Eğitim Komisyonu Üyelerinin İmzaları</i>	

Ek 9: İş yükü Formu

Etkinlik	Toplam Hafta Sayısı	Süre (Haftalık Saat)	Dönem Sonu Toplam İş Yüğü
Haftalık teorik ders saati			
Haftalık uygulamalı ders saati			
Okuma Faaliyetleri			
İnternette tarama, kütüphane çalışması			
Materyal tasarlama, uygulama			
Rapor hazırlama			
Sunu hazırlama			
Sunum			
Ara sınav ve ara sınava hazırlık			
Final sınavı ve final sınavına hazırlık			
Diğer			
Toplam iş yükü			
Toplam iş yükü/ 25			
Dersin AKTS Kredisi			

Ek 10: Ders Değişikliği Talep Formu

.....DEKANLIĞI/ MÜDÜRLÜĞÜ
.....PROGRAMI DERS DEĞİŞİKLİK FORMU

ESKİ HÂLİ							YENİ HÂLİ								
No	Ders Kodu	Ders Adı	T	U	L	Kredi (AKTS)	Açıklama*	Ders Kodu	Ders Adı	T	U	L	Kredi (AKTS)	Açıklama*	Gerekçe
1															
2															
3															
4															
5															

*Yeni açılan ders, ders kodu değişikliği, ders adı değişikliği, Kredi (AKTS) değişikliği, kaldırılan ders tanımlamalarından biri yazılmalıdır.

Örnek 1a: TYYÇ Program Yeterlilikleri ve Alan Yeterlilikleri Matrisi

TTYÇ Mühendislik Temel Alan Yeterlilikleri (Akademik Ağırlıklı) 6. Düzey (LİSANS Eğitimi)		GAZI ÜNİVERSİTESİ KİMYA MÜHENDİSLİĞİ PROGRAM YETERLİLİKLERİ																	
		1- Matematik, fen bilimleri ve kendi dalları ile ilgili mühendislik konularında yeterli bilgi birikimi; bu alanlardaki kuramsal ve uygulamalı bilgileri mühendislik problemlerini modelleme ve çözmeye için uygulayabilme becerisi	2- Karmaşık mühendislik problemlerini saptama, tanımlama, formüle etme ve çözmeye becerisi; bu amaçla uygun analiz ve modelleme yöntemlerini seçme ve uygulama becerisi	3- Karmaşık bir sistemi, süreci, cihazı veya ürünü gerçekçi kısıtlar ve koşullar altında, belirli gereksinimleri karşılayacak şekilde tasarlama becerisi, bu amaçla modern tasarım yöntemlerini uygulama becerisi (Gerçekçi kısıtlar ve koşulların tasarruflu niteliğine göre, ekonomik, çevre sorunları, sürdürülebilirlik, üretilebilirlik, etik, sağlık, güvenlik, sosyal ve politik sorunlar gibi öğeleri içerir.)	4- Mühendislik uygulamaları için gerekli olan modern teknik ve araçları geliştirme, seçme ve kullanma becerisi; bilişim teknolojilerini etkin bir şekilde kullanma becerisi	5- Mühendislik problemlerinin incelenmesi için deney tasarlama, deney yapma, veri toplama, sonuçları analiz etme ve yorumlama becerisi	6- Disiplin içi takımlarda etkin biçimde çalışabilme becerisi	7- Disiplinler arası takımlarda etkin biçimde çalışabilme becerisi; bireysel çalışma becerisi	8- Türkçe sözlü ve yazılı etkin iletişim kurma becerisi; en az bir yabancı dil bilgisi	9- Yaşam boyu öğrenmenin gerektirdiği bilinci; bilgiye erişebilme, bilim ve teknolojiye gelişmeleri izleme ve kendini sürekli yenileme becerisi	10- Mesleki ve etik sorumluluk bilinci	11- Proje yönetimi ile risk yönetimi ve değişiklik yönetimi gibi iş hayatındaki uygulamalar hakkında bilgi	12- Girişimcilik ve yenilikçi konularında farkındalık ve sürdürülebilir kalkınma hakkında bilgi	13- Mühendislik uygulamalarının evrensel ve toplumsal boyutlarında sağlık, çevre ve güvenlik üzerindeki etkileri ile çağın sorunları hakkında bilgi	14- Mühendislik çözümlerinin hukuksal sonuçları konusunda farkındalık bilinci				
BİLGİ	1-Matematik, fen bilimleri ve kendi dalları ile ilgili mühendislik konularında yeterli altyapıya sahiptir.	X																	
BECERİLER	1-Matematik, fen bilimleri ve kendi alanlardaki kuramsal ve uygulamalı bilgileri mühendislik çözümleri için beraber kullanır.	X																	
	2- Mühendislik problemlerini saptar, tanımlar, formüle eder ve çözer, bu amaçla uygun analitik yöntemler ve modelleme tekniklerini seçer ve uygular.		X																

	3-Bir sistemi, sistem bileşenini ya da süreci analiz eder ve istenen gereksinimleri karşılamak üzere gerçekçi kısıtlar altında tasarlar; bu doğrultuda modern tasarım yöntemlerini uygular.				X															
	4-Mühendislik uygulamaları için gerekli olan modern teknik ve araçları seçer ve kullanır.																			
	5-Deney tasarlar, deney yapar, veri toplar sonuçları analiz eder ve yorumlar.																			
YETKİNLİKLER	Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme Yetkinliği	1- Bireysel olarak ve çok disiplinli takımlarda etkin olarak çalışır.																		
		2- Bilgiye erişir ve bu amaçla kaynak araştırması yapar, veri tabanları ve diğer bilgi kaynaklarını kullanır.																		
	Öğrenme Yetkinliği	1-Bilgiye erişir ve bu amaçla kaynak araştırması yapar, veri tabanları ve diğer bilgi kaynaklarını kullanır.																		
		2-Yaşam boyu öğrenmenin gerekliliğinin bilincindedir; bilim ve teknolojiadaki gelişmeleri izler ve kendini sürekli yeniler.																		
		3-Matematik, fen bilimleri ve kendi alanlarındaki kuramsal ve uygulamalı bilgileri mühendislik çözümleri için beraber kullanır.																		
		4-Mühendislik problemlerini saptar, tanımlar, formüle eder ve çözer, bu amaçla uygun analitik yöntemler ve modelleme tekniklerini seçer ve uygular.																		
5-Bir sistemi, sistem bileşenini ya da süreci analiz eder ve istenen gereksinimleri karşılamak üzere																				

		gerçekçi kısıtlar altında tasarlar; bu doğrultuda modern tasarım yöntemlerini uygular.																			
		6-Mühendislik uygulamaları için gerekli olan modern teknik ve araçları seçer ve kullanır.					X														
		7-Bireysel olarak ve çok disiplinli takımlarda etkin olarak çalışır.							X												
	İletişim ve Sosyal Etkinlik		1-Alanının gerektirdiği en az Avrupa Bilgisayar Kullanma Lisansı İleri Düzeyinde bilgisayar yazılımı ile birlikte bilişim ve iletişim teknolojilerini kullanır.																		
			2-Sözlü ve yazılı etkin iletişim kurar; bir yabancı dili en az Avrupa Dil Portföyü B1 Genel Düzeyinde kullanır.									X									
			3-Teknik resim kullanarak iletişim kurar.																		
			4-Bilgiye erişir ve bu amaçla kaynak araştırması yapar, veri tabanları ve diğer bilgi kaynaklarını kullanır.									X									
			5-Mühendislik çözümlerinin ve uygulamalarının evrensel ve toplumsal boyutlardaki etkilerinin bilincinde olur; girişimcilik ve yenilikçilik konularının farkında olur ve çağın sorunları hakkında bilgiye sahiptir.																	X	X
	Alana Özgü Yetkinlik		1-Mesleki ve etik sorumluluk bilincine sahiptir.																X		
			2-Proje yönetimi, işyeri uygulamaları, çalışanların sağlığı, çevre ve iş güvenliği konularında bilinç; mühendislik uygulamalarının hukuksal sonuçları hakkında farkındalığa sahiptir.																	X	X

Örnek 1b: Kimya Mühendisliği Programı MÜDEK (*) Program Yeterlilikleri

MÜDEK Program Yeterlilikleri	GAZİ ÜNİVERSİTESİ KİMYA MÜHENDİSLİĞİ PROGRAM YETERİLİKLERİ													
	1- Matematik, fen bilimleri ve kendi dalları ile ilgili mühendislik konularında yeterli bilgi birikimi; bu alanlardaki kuramsal ve uygulamalı bilgileri mühendislik problemlerini modelleme ve çözmeye için uygulayabilme becerisi	2- Karmaşık mühendislik problemlerini saptama, tanımlama, formüle etme ve çözmeye becerisi; bu amaçla uygun analiz ve modelleme yöntemlerini seçme ve uygulama becerilerini seçme ve uygulama becerisi	3- Karmaşık bir sistemi, süreci, cihazı veya ürünü gerçekçi kısıtlar ve koşullar altında, belirli gereksinimleri karşılayacak şekilde tasarlama becerisi, bu amaçla modern tasarım yöntemlerini uygulama becerisi (Gerçekçi kısıtlar ve koşullar tasarımın niteliğine göre, ekonomik, çevre sorunları, sürdürülebilirlik, üretilebilirlik, etik, sağlık, güvenlik, sosyal ve politik sorunlar gibi öğeleri içerirler.)	4- Mühendislik uygulamaları için gerekli olan modern teknik ve araçları geliştirme, seçme ve kullanma becerisi; bilişim teknolojilerini etkin bir şekilde kullanma becerisi	5- Mühendislik problemlerinin incelenmesi için deney tasarlama, deney yapma, veri toplama, sonuçları analiz etme ve yorumlama becerisi	6- Disiplin içi takımlarda etkin biçimde çalışabilme becerisi	7- Disiplinler arası takımlarda etkin biçimde çalışabilme becerisi; bireysel çalışma becerisi	8- Türkçe sözlü ve yazılı etkin iletişim kurma becerisi; en az bir yabancı dil bilgisi	9- Yaşam boyu öğrenmenin gerektirdiği bilimsel, bilgiye erişebilme, bilim ve teknolojiye gelişmeleri izleme ve kendini sürekli yenileme becerisi	10- Mesleki ve etik sorumluluk bilinci	11- Proje yönetimi ile risk yönetimi ve değişiklik yönetimi gibi iş hayatındaki uygulamalar hakkında bilgi	12- Girişimcilik ve yenilikçilik konularında farkındalık ve sürdürülebilir kalkınma hakkında bilgi	13- Mühendislik uygulamalarının evrensel ve toplumsal boyutlarında sağlık, çevre ve güvenlik üzerindeki etkileri ile çağın sorunları hakkında bilgi	14- Mühendislik çözümlerinin hukuksal sonuçları konusunda farkındalık bilinci
1- Matematik, fen bilimleri ve ilgili mühendislik disiplinine özgü konularda yeterli bilgi birikimi; bu alanlardaki kuramsal ve uygulamalı bilgileri, karmaşık mühendislik problemlerinde kullanabilme becerisi.	X													
2- Karmaşık mühendislik problemlerini saptama, tanımlama, formüle etme ve çözmeye becerisi; bu amaçla uygun analiz ve modelleme yöntemlerini seçme ve uygulama becerisi.		X												
3- Karmaşık bir sistemi, süreci, cihazı veya ürünü gerçekçi kısıtlar ve koşullar altında, belirli gereksinimleri karşılayacak şekilde tasarlama becerisi; bu amaçla modern tasarım yöntemlerini uygulama becerisi.			X											
4- Mühendislik uygulamalarında karşılaşılan karmaşık problemlerin analizi ve çözümü için gerekli olan modern teknik ve araçları geliştirme, seçme ve kullanma becerisi; bilişim teknolojilerini etkin bir şekilde kullanma becerisi.				X										
5- Karmaşık mühendislik problemlerinin veya disipline özgü araştırma konularının incelenmesi için deney tasarlama, deney yapma, veri toplama, sonuçları analiz etme ve yorumlama becerisi.					X									

6- Disiplin içi ve çok disiplinli takımlarda etkin biçimde çalışabilme becerisi; bireysel çalışma becerisi.							X	X							
7- Türkçe sözlü ve yazılı etkin iletişim kurma becerisi; en az bir yabancı dil bilgisi; etkin rapor yazma ve yazılı raporları anlama, tasarım ve üretim raporları hazırlayabilme, etkin sunum yapabilme, açık ve anlaşılır talimat verme ve alma becerisi.									X						
8- Yaşam boyu öğrenmenin gerekliliği bilinci; bilgiye erişebilme, bilim ve teknolojideki gelişmeleri izleme ve kendini sürekli yenileme becerisi.										X					
9- Etik ilkelerine uygun davranma, mesleki ve etik sorumluluk bilinci; mühendislik uygulamalarında kullanılan standartlar hakkında bilgi.											X				
10- Proje yönetimi, risk yönetimi ve değişiklik yönetimi gibi, iş hayatındaki uygulamalar hakkında bilgi; girişimcilik, yenilikçilik hakkında farkındalık; sürdürülebilir kalkınma hakkında bilgi.												X	X		
11- Mühendislik uygulamalarının evrensel ve toplumsal boyutlarda sağlık, çevre ve güvenlik üzerindeki etkileri ve çağın mühendislik alanına yansıyan sorunları hakkında bilgi; mühendislik çözümlerinin hukuksal sonuçları konusunda farkındalık.														X	X

(*) MÜDEK, Mühendislik Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneğidir. Akreditasyon kuruluşu bulunan akademik birimler bu kuruluşların program yeterliliklerini dikkate alarak Örnek... 'da yer alan matrisi doldurması gerekmektedir.

Örnek 2: Hesaplanmış İş Yükü Formu

Etkinlik	Toplam Hafta Sayısı	Süre (Haftalık Saat)	Dönem Sonu Toplam İş Yükü
Haftalık teorik ders saati	14	4	56
Haftalık uygulamalı ders saati	0	0	0
Okuma Faaliyetleri	15	2	30
İnternette tarama, kütüphane çalışması	4	1	4
Materyal tasarlama, uygulama	8	2	16
Rapor hazırlama	2	3	6
Sunu hazırlama	0	0	0
Sunum	0	0	0
Ara sınav ve ara sınava hazırlık	13	2	26
Final sınavı ve final sınavına hazırlık	3	3	9
Diğer	3	3	9
Toplam iş yükü			156
Toplam iş yükü/ 25			6,24
Dersin AKTS Kredisi			6

Yönergenin Kabul Edildiği Senatonun	
Tarihi	Sayısı
05/10/2017	13
Yönergede Değişiklik Yapılan Senatonun	
Tarihi	Sayısı
21/3/2018	3